

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Artvin ilinin çok boyutlu ekonomik ve ekolojik sorunların tespiti ve çözümü amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Garı PAYLAN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Halkların Demokratik Partisi olarak Artvin'de gerçekleştirdiğimiz 'İş ve Aş Buluşmaları', halkın yaşadığı ekonomik ve ekolojik sorunları en sarıh biçimde ortaya çıkarmıştır. Türkiye'nin tamamında yaşandığı gibi Artvin'deki yurttaşlar da siyasal iktidarın mevcut politika ve uygulamaları nedeniyle çok boyutlu sorunların ağır yükü altındadır; hem işinin, aşının hem de yaşam alanlarının derdine düşmüş durumdadır ve sorunların çözümünü talep etmektedir.

Artvin'İş ve Aş Buluşmaları'nda, işyeri kapalı tutulan Hopa'liesnafın "**Zaten pandemiden ölmesem, açlıktan öleceğim. Bir daha kapat derlirse kapatmayacağım.**" sitemi yurttaşların içinde bulunduğu ekonomik krizi ve çözümsüzlük hissini en sarıh biçimde anlatmaktadır. İş yerlerinin çoğu kapalıdır. Pandemi koşullarında işinden, aşından olan esnaf ciddi bir vergi, kira ve borç yükü altında var olma mücadelesi vermektedir. Gerçekleştiği söylenen desteklerden faydalanamadığını ve sifatsız dükkân kapattığını söyleyen esnaf sayısı çok fazladır. Gürcistan'la sınır ticaretinin yapılamaması, Kemalpaşa'da tekstilcilik yapan esnafı iflas noktasına getirmiştir.

Artvin buluşmalarımızda çay üreticilerinin çok dertli olduğunu tespit ettik. Çaykur'daki çay stokuna rağmen, ithalatın olması ve çay ithalatında kotalarının yükseltilmesi, çay üreticisinin taban fiyat uygulaması olmaksızın özel sektörün insafına bırakılması gibi çok sayıda çözüm bekleyen sorun vardır.

Bölgedeki nakliyeciler ve şoförler, sınırda uzun kuyruklarda beklemekte ve pek çok yerde araç bekleme alanları olmaksızın takograf kuralı uygulandığı için her gün yollarda ölümcül kaza riski altında çalışmaktadır. Yabancı nakliyecilere uygulanan kurullarla, yereldeki nakliyecilere uygulanan kurullar arasındaki fark da mağduriyete sebep olmaktadır.

Artvin ekolojik olarak da ciddi sorunlar yaşamaktadır. Halkın rızası hilafına Artvin'in Yusufeli ilçesinde yapımı süren baraj için inşa edilen viyadük, yaşam alanlarının inşaat çalışmalarının ortasında kalmasına sebep olmaktadır. Halkın itirazlarına rağmen, Artvin Cerattepe'de madencilik ısrarı sürmekte, Murgul'da siyanür havuzları kurulmak istenmektedir.

Merkezden alınan kararlarla girilen her uygulama, halkın çevre hakkını hiçe saymakta ve ekolojiye ciddi zararlar vermektedir. Örneğin, 7 bin 500 kilometre karelik yüzölçümü olan Artvin'de 129 HES projesi bulunmaktadır. Artvin yüzölçümünün yüzde 71'i için maden ruhsatı alınmıştır ve önemli doğa alanlarının %57'si, tarım alanlarının ise %47'si maden ruhsatlıdır.

Artvin'de sahil yoluna yapılması planlanan 344 hektarlık, yani yaklaşık 50 futbol sahası büyüklüğündeki deniz dolgu projesiyle, sahil yolu betonla doldurularak, kentler ve deniz arasına adeta barikat çekilmek istenmekte, köylere taş ocakları kurularak çevresel ve ekolojik zararlar göz ardı edilmektedir. Yer yer yasadışı biçimde devam eden Yeşil Yol çalışmaları ile Karadeniz'in tamamında, 9 ilin yaylaları birbirine bağlanmak istenmekte, el değmemiş yaylalara kepçe sokulmakta, doğa yıkıma uğratılmaktadır. Artvin'in ormanları yok edilmekte, kimyasal gübre kullanımıyla tarım alanları zehirlenmekte, derelere yapılan istinat duvarları nedeniyle seller meydana gelmektedir.

Özetle; HES ve maden projelerine karşı direnişle sıkça gündeme gelen Artvin halkı, siyasal iktidarın olur verdiği projelerle adeta sermayenin ablukası altına alınmış durumdadır. Tüm bu projeler; aynı zamanda Karadeniz'de sıklıkla meydana gelen aşırı yağış gibi doğa olaylarını 'sel felaketi' diye tanımlamayı kültür edinmiş mevcut siyasal iktidarın, Karadeniz'i ranta ve doğa talanına teslim eden anlayışının bir tezahürüdür.

Artvin'de önemli bir geçim kaynağı olan balıkçılık da risk altındadır. Karadenizli balıkçılar; balığın yem fabrikalarına hammadde olarak kullanılmaya başlamasının besin zincirini bozduğunu, şehirlerin kanalizasyonunun artırılmadan Karadeniz'e dökülmesinin ve çok uluslu şirketlerce gerçekleştirilen kafes balıkçılığının denizi kirlettiğini söylemekte, küçük balıkçılığının yok olma riski altında olduğunu altını çizmektedirler.

TBMM, Artvin'deki çok boyutlu ekonomik ve ekolojik sorunların tespiti ve çözümü için sorumluluk almalı ve bir araştırma komisyonu kurulmalıdır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemir tarafından Anayasa'nın 98. ve içtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Necdet İPEKYÜZ

Batman Milletvekili

Karadeniz'de gerçekleştirdiğimiz İş ve Aş Buluşmalarındaki tespitlerimize göre çay üreticilerinin büyük sorunları arasında başta gelenler çayda taban fiyat, kota ve kontenjan uygulamalarına dair sorunlar olmuştur.

2020 yılı için açıklanacak rakamın maliyet ve üretici kârı ile birlikte 4 TL/kg olması beklenirken 3.27 TL/kg taban ve 13 kuruş/TL destekleme fiyatı ile birlikte %13.3 artışla toplam 3.40 TL/kg olarak açıklanmıştır. Bu taban yaş çay fiyatı üretim maliyetlerinin altında kalmıştır.

Bu aşamada 13 kuruş/TL olarak yıllardır sabit kalan destekleme fiyatının artırılması ve telafi edici ödemelerin gündeme getirilmesi beklenmektedir. Salgın nedeniyle üretici ve çalışanların gelir düzeyinde yaşanan azalmanın giderilmesi için yaş çay bedelleri en azından birinci sürgün döneminde peşin ödenmesi de üreticinin birincil taleplerindedir.

DİSK'e bağlı Gıda İş yaptığı açıklamada, günümüz koşulları göz önüne alınarak, maliyetler, gübre fiyat artışları hesaplanarak 2021 yılı yaş çay sezonu öncesi taban fiyatın en az 4.75 kuruş olması gerektiğini belirtmiştir. Aynı açıklamada, 2021 yılı desteklemede en az kilo başına 25 kuruş olarak verilmesini ve bunu takiben çay üreticilerinin banka çay hesaplarına promosyon ödemeleri yapılmasını talep etmiştir.

Çay üreticilerinin sorunlarının başında taban fiyat düşüklüğü ve promosyon ödemeleriyle ilgili sorunlarla olmakla birlikte bunların yanında Çaykur'un kota ve kontenjan uygulaması bulunmaktadır. Bu uygulamalar hasat edilen yaş çayın yarısının özel sektöre verilmesi mecburiyetini ortaya çıkarmaktadır. Özel sektör işletmeleri geçmiş yıllarda açıklanan taban fiyatın yarı fiyatına yaş çay almıştır. Öte yandan, alım bedellerini üreticiye ödeme konusunda aksaklıklar yaşatmışlardır. Çay üreticileri kota ve kontenjan uygulamasının kalkmasını ve çayın devlet garantisıyla satın alınmasını talep etmektedir.

Yaşanan olumsuzların ortadan kaldırılması amacıyla, Çaykur'un bu sezon kota ve kontenjan uygulamasını yeniden değerlendirmesi çay üreticilerinin temel taleplerindedir. Bu bağlamda kağıt üzerinde göstermelik kota artışı değil işleme kapasitesinin artırılmasına bağlı reel kontenjan artışının önemi vurgulanmaktadır. Ek

olarak, çay üreticisini korumak adına özel sektöre de taban fiyat uygulamasının denetlenmesi ve yaptırım uygulanması da Karadenizli ay üreticilerinin taleplerindedir.

Mart ayı itibariyle çayda gübreleme dönemi başlamıştır ama çay üreticilerinin büyük bölümünün gübre alacak olanağı olmadığı bilinmektedir. Pandeminin ve ekonomik krizin belini büktüğü Rize, Trabzon, Artvin, Ordu ve Giresun illerindeki yaklaşık 200 bin çay üreticisi gübre almak için destekleme paralarının bir an önce hesaplarına yatırılmasını beklemektedir. Destekleme ödemelerinin piyasa fiyatları ve üreticinin ekonomik koşulları gözetilmeksizin düşük miktarlarda tutulması ve yatırılmasının gecikmesi ile çay üreticilerinin hakkı olan bu paralardan aykur'a ve bankalara kesilen komisyon uygulamasına son verilmesi Karadenizli ay üreticilerinin en temel taleplerindedir.

Bu bağlamda;

1. Çayın üreticiye maliyetine dair kapsamlı bir çalışmanız var mıdır?
2. Taban fiyat belirlerken esas aldığınız kriterler nelerdir? Taban fiyat belirleme süreçleri çay üreticilerinin katkılarına açık hale getirilebilir mi?
3. ay üreticisini özel şirketlerin sömürüsü ve çayını ürütme kısılacından kurtarmak ve üreticiyi korumak adına özel sektör için de geçerli bir taban uygulamasına dair çalışmanız var mıdır?
4. ay üreticileri 2021 yılı yaş çay sezonu öncesi taban fiyatın en az 4.75 kuruş olması ve desteklemede en az kilo başına 25 kuruş olarak verilmesi ve bunu takiben çay üreticilerinin banka çay hesaplarına promosyon ödemeleri yapılmasını talep etmiştir. Bu talebi karşılamanın bakanlığınıza maliyeti nedir?
5. Çayda kota uygulamasının üstüne şimdi de kontenjan uygulaması gelmiştir. Bu uygulamalar çay üreticisini zarara soktuğundan üretimi bırakacak noktaya getirmiştir. Bu uygulamaları devam ettirmenizin açıklaması nedir?
6. Üretilen ayın tümünün kota ve kontenjan uygulaması olmaksızın belirlenen taban fiyat ile alınmasının maliyeti nedir? Bakanlık bütçesi çay üreticilerine bu garantiyi veremeyecek ölçekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemir** tarafından Anayasa'nın 98. ve içtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Necdet İPEKYÜZ

Batman Milletvekili

Karadeniz'de gerçekleştirdiğimiz İş ve Aş Buluşmaları'ndaki tespitlerimize göre çay üreticilerinin büyük sorunları arasında başta gelenler çayda taban fiyat, kota ve kontenjan uygulamalarına dair sorunlar olmuştur. Bunun yanında ellerinde kalan veya üretim maliyetinin altında satmak zorunda bırakıldıkları çayları dururken gümrük maliyetleri muafiyeti ile çay ithal edilmesi Karadenizli çay üreticilerini derinden yaralamıştır.

1 Mart 2021'de 3583 karar ve 31411 sayılı Resmi Gazete'de, Azerbaycan Cumhuriyeti Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulaması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı yayınlanmıştır. Yayınlanan karar Azerbaycan ile Türkiye arasında bazı ürünlerde ithalat gümrük vergisi muafiyetini içermektedir. Bu ürünlerin arasında çay da bulunmaktadır. Buna göre Türkiye, Azerbaycan'dan 300 ton fermente edilmiş ve 3 kiloyu geçmeyen hazır ambalajlarda siyah çay ithal edilecektir.

Sayıştay raporlarında 122 bin ton çayın depolarda beklediği, geçmiş yıllardan kalan 20 bin ton çayın küflenerek imha edildiği de belirtilmektedir.

Dünya'da çay tarım alanlarının genişliği bakımından 7. sırada bulunan Türkiye, kuru çay üretiminde 5. sırada yer almaktadır. Günümüzde Artvin, Rize, Trabzon ve Giresun illerinde yaklaşık 790 bin hektar alanda 200 bin aile tarafından çay tarımı yapılmaktadır. Çay tarımı; yetiştiricilik, işleme ve pazarlama olmak üzere bölge ve bölge dışında 2-2,5 milyon insanın geçim ve istihdam kaynağıdır. Yaş çay üretim miktarı iklim koşullarına bağlı olarak yıllara göre değişiklik gösterse de 1.2-1.5 milyon ton/yıl arasındadır. Son yıllardaki ithalat-ihracat verilerine göre çayda dış ticaret açığımızın olduğu, gerekli önlemler alınmazsa bu olumsuz yapının artarak süreceği görülmektedir.

Geçtiğimiz hafta Karadeniz'de gerçekleştirdiğimiz İş ve Aş Buluşmaları'nda doğrudan Karadeniz halkından öğrendiğimiz kadarıyla Rize, Trabzon, Giresun ve Artvin başta olmak üzere Karadenizli çay üreticileri gümrük vergisi muafiyeti ile çay ithal edilmesinden oldukça kötü etkilenmişlerdir.

Bu bağlamda;

1. Mart 2021 itibarıyla depolarda beklediği bilinen çay miktarı ne kadardır?
2. Türkiye'de üretilen çay ülkedeki çay ihtiyacını karşılayamamakta mıdır?
3. Azerbaycan'dan çay ithal edilmesinin sebebi nedir?
4. Azerbaycan'dan ithal edilen çayın yerli çaydan farkı nedir ve bu çay Türkiye'de üretilen çayın karşılayamadığı hangi ihtiyacı karşılamaktadır?
5. Yerli çay üreticisine çok kısıtlı destek sunulması, üretim maliyetlerinin yüksek, pazar fiyatının düşük olması gibi sebeplerle yerli çay üreticisi çaresiz kalmışken gümrük vergisi muafiyetiyle Azerbaycan'dan 300 ton çay ithal edilmesinin sebebi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan** tarafından Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Necdet İPEKYÜZ

Batman Milletvekili

Karadeniz'de gerçekleştirdiğimiz İş ve Aş Buluşmaları'ndaki tespitlerimize göre çay üreticilerinin büyük sorunları arasında başta gelenler çayda taban fiyat, kota ve kontenjan uygulamalarına dair sorunlar olmuştur.

2020 yılı için açıklanacak rakamın maliyet ve üretici kârı ile birlikte 4 TL/kg olması beklenirken 3.27 TL/kg taban ve 13 kuruş/TL destekleme fiyatı ile birlikte %13.3 artışla toplam 3.40 TL/kg olarak açıklanmıştır. Bu taban yaş çay fiyatı üretim maliyetlerinin altında kalmıştır.

Bu aşamada 13 kuruş/TL olarak yıllardır sabit kalan destekleme fiyatının artırılması ve telafi edici ödemelerin gündeme getirilmesi beklenmektedir. Salgın nedeniyle üretici ve çalışanların gelir düzeyinde yaşanan azalmanın giderilmesi için yaş çay bedelleri en azından birinci sürgün döneminde peşin ödenmesi de üreticinin birincil taleplerindedir.

DİSK'e bağlı Gıda İş yaptığı açıklamada, günümüz koşulları göz önüne alınarak, maliyetler, gübre fiyat artışları hesaplanarak 2021 yılı yaş çay sezonu öncesi taban fiyatın en az 4.75 kuruş olması gerektiğini belirtmiştir. Aynı açıklamada, 2021 yılı desteklemede en az kilo başına 25 kuruş olarak verilmesini ve bunu takiben çay üreticilerinin banka çay hesaplarına promosyon ödemeleri yapılmasını talep etmiştir.

Çay üreticilerinin sorunlarının başında taban fiyat düşüklüğü ve promosyon ödemeleriyle ilgili sorunlarla olmakla birlikte bunların yanında Çaykur'un kota ve kontenjan uygulaması bulunmaktadır. Bu uygulamalar hasat edilen yaş çayın yarısının özel sektöre verilmesi mecburiyetini ortaya çıkarmaktadır. Özel sektör işletmeleri geçmiş yıllarda açıklanan taban fiyatın yarı fiyatına yaş çay almıştır. Öte yandan, alım bedellerini üreticiye ödeme konusunda aksaklıklar yaşatmışlardır.

Yaşanan olumsuzların ortadan kaldırılması amacıyla, Çaykur'un bu sezon kota ve kontenjan uygulamasını yeniden değerlendirmesi çay üreticilerinin temel taleplerindedir. Bu bağlamda kağıt üzerinde göstermelik kota artışı değil işleme kapasitesinin artırılmasına bağlı reel kontenjan artışının önemi vurgulanmaktadır. Ek olarak, çay üreticisini korumak adına özel sektöre de taban fiyat uygulamasının denetlenmesi ve yaptırım uygulanması da Karadenizli çay üreticilerinin taleplerindedir.

Mart ayı itibariyle çayda gübreleme dönemi başlamıştır ama çay üreticilerinin büyük bölümünün gübre alacak olanağı olmadığı bilinmektedir. Pandeminin ve ekonomik krizin belini büktüğü Rize, Trabzon, Artvin, Ordu ve Giresun illerindeki yaklaşık 200 bin çay üreticisi gübre almak için destekleme paralarının bir an önce hesaplarına yatırılmasını beklemektedir. Destekleme ödemelerinin piyasa fiyatları ve üreticinin ekonomik koşulları gözetilmeksizin düşük miktarlarda tutulması ve yatırılmasının gecikmesi ile çay üreticilerinin hakkı olan bu paralardan Çaykur'a ve bankalara kesilen komisyon uygulamasına son verilmesi Karadenizli çay üreticilerinin en temel taleplerindedir.

Bu bağlamda;

1. Çay üreticisini özel şirketlerin sömürsü ve çayını çürütme kışkacından kurtarmak ve üreticiyi korumak adına özel sektör için de geçerli bir taban fiyat uygulamasına dair çalışmanız var mıdır?
2. Çay üreticileri 2021 yılı yaş çay sezonu öncesi taban fiyatın en az 4.75 kuruş olması ve desteklemede en az kilo başına 25 kuruş olarak verilmesi ve bunu takiben çay üreticilerinin banka çay hesaplarına promosyon ödemeleri yapılmasını talep etmiştir. Bu maliyet analizlerini gözeterek çay alımı yapan özel şirketlere taban fiyat belirlemeniz ve gereki denetim ve yaptırım mekanizmalarını çalıştırmanız mümkün müdür?
3. Bildiğiniz üzere Çaykur Varlık Fonu'na devredilmiştir. Çay üretim ve tüketim süreçlerinin emek ve üretici temelinde korunması ve tüketici en uygun koşullarda kaliteli çayın ulaştırılması için bir kooperatif çalışması var mıdır?
4. Bakanlığınız çay üretim ve/veya tüketim kooperatiflerini teşvik edici herhangi bir çalışması var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Necdet İPEKYÜZ

Batman Milletvekili

Karadeniz'de gerçekleştirdiğimiz İş ve Aş Buluşmaları'ndaki tespitlerimize göre çay üreticilerinin büyük sorunları arasında başta gelenler çayda taban fiyat, kota ve kontenjan uygulamalarına dair sorunlar olmuştur. Bunun yanında ellerinde kalan veya üretim maliyetinin altında satmak zorunda bırakıldıkları çayları dururken gümrük maliyetleri muafiyeti ile çay ithal edilmesi Karadenizli çay üreticilerini derinden yaralamıştır. Çaykur'un Varlık Fonu'na aktarılmasının akabinde oluşan sorunlar ve bu durumun yarattığı zararlar Karadenizli çay üreticilerinin temel meselesi haline gelmiştir.

Türkiye Varlık Fonu, yurt içinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak amacıyla 26 Ağustos 2016'da kurulmuştur. Türkiye'nin içinde bulunduğu olağanüstü hâl ve kanun hükmünde kararname yetkisiyle birçok büyük kamu kuruluşu bu fona devredilmiştir. Ziraat Bankası, Borsa İstanbul, PTT ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Çaykur) da bu fona devredilen kurumlar arasında olmuştur.

Çaykur'un yıllık faaliyet raporlarında açıkladığı gelir tablolarına göre; şirket, varlık fonuna devredilmeden önce 2015 ve 2016 yılında öngörülenin üstünde kâr etmiştir. 2015 yılında 195 milyon TL zarar öngören şirket, yıl sonunda 22,7 milyon TL kâr ederken, 2016 yılı programında 48,3 milyon TL kâr öngörüp, yıl sonunda 82,1 milyon TL kâr açıklamıştır.

Çaykur, 24 Ocak 2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Türkiye Varlık Fonu A.Ş.'ne aktarılmış, Varlık Fonu'na devredildikten sonra kurum sürekli zarar etmeye başlamıştır. 2017 programında, 173,6 milyon TL kâr elde edeceğini öngören kurum, 267,7 milyon TL zarar açıklamıştır. 2018 yılında, 42,3 milyon TL kâr elde edeceğini öngören Çaykur, yıl sonunda tam 657,1 milyon TL zarar açıklamıştır.

Çay üreticileri ve meslek odaları konuyu sayısız defa gündeme getirmiş ama bir değişiklik olmamıştır. Çay üreticileri ve meslek odaları Çaykur'un, Türkiye Varlık Fonu A.Ş. kapsamında çıkarılmasını talep etmektedir. Buna ek olarak kurumun, işletme sermayesi artırılarak her tür siyasetten arı özerk bir yapıya kavuşturulması, yeterli teknik/idari personel desteği sağlanması, atama ve görevlendirmelerde kıdem ve liyakat esasına göre davranılması, geçici personelin kadrolu olması ve kurumun tekrar kâr eden yapıya geri döndürülmesi de talepler arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Mart 2021 itibariyle, Çaykur'un Varlık Fonu'na devredilmesinden sonra oluşan toplam zarar ne kadardır?
2. Çaykur'un devredilmesinin ardından zarar etmesinin sebeplerine dair bir çalışma yapılmış mıdır?
3. Oluşan zararın sorumluları kimlerdir? Kurumda kamu zararı oluşmasıyla ilgili yürütülmekte olan bir soruşturma var mıdır?
4. Çaykur'da teknik-idari-lojistik olmak üzere farklı departmanlarda ayrı ayrı kaç personel çalışmaktadır? Personel sayısı arttırılması düşünülmekte midir?
5. Çaykur'da görevlendirme, istihdam ve kıdem yükseltmeler hangi süreçlerde hangi esaslara dayanılarak yapılmaktadır?
6. Çaykur'un zarar eden bir yapıdan tekrar eskisi gibi kar eden bir yapıya dönmesi için bir çalışma var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekantar** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul Milletvekili

Türkiye ekonomisinin en önemli yapısal sorunlarından bir tanesi de pek çok il ve ilçe ekonomisinin belirli sektörlerle bağımlı olmasıdır. Sektörel çeşitlenmenin gerçekleştirilememiş olması ne yazık ki ülke genelindeki pek çok il ve ilçe ekonomisini kırılgan hale getirmektedir. Bu kırılganlık, Covid-19 pandemisi ile birlikte daha da açığa çıkmış, belirli sektörlerle bağımlı olan il ve ilçe ekonomileri ağır yara almış, il ve ilçe ekonomisinin dayandığı sektörlerde yaşanan sorunlar nedeniyle yurttaşların geçim sıkıntısı daha da artmıştır.

Artvin'in Hopa ilçesinde de yurttaşların önemli bir bölümü geçimini nakliyatçılık ile sağlamaktadır. Ancak Gürcistan ile Türkiye arasında yer alan Sarp Sınır Kapısı'nın faaliyetlerinde yaşanan sorunlardan dolayı nakliyatçılar önemli sıkıntılar yaşamaktadırlar. Sınırdaki uzun süreler beklemek zorunda kalmakta, yabancı nakliyatçılara uygulanan farklı prosedürlerden dolayı haksız rekabetle boğuşmaktadırlar.

Buna göre:

1- Nakliyatçıların Sarp Sınır Kapısı'nda uzun süre beklemelerine neden olan sorunlarla ilgili bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?

2- Sarp Sınır Kapısı'nın pratik şekilde çalışabilecek bir biçimde açılmasını planlıyor musunuz?

3- Nakliyatçuların taleplerinden biri olan Artvin ile Samsun arasında nakliyatçular için uygun bir dinlenme alanı oluşturulması konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?

4- Yabancı nakliyatçılara uygulanan farklı prosedürler nedeniyle oluşan haksız rekabetin ortaya çıkardığı mağduriyetler konusunda bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul Milletvekili

Türkiye ekonomisinin en önemli yapısal sorunlarından bir tanesi de pek çok il ve ilçe ekonomisinin belirli sektörlerle bağımlı olmasıdır. Sektörel çeşitlenmenin gerçekleştirilememiş olması ne yazık ki ülke genelindeki pek çok il ve ilçe ekonomisini kırılgan hale getirmektedir. Bu kırılganlık, Covid-19 pandemisi ile birlikte daha da açığa çıkmış, belirli sektörlerle bağımlı olan il ve ilçe ekonomileri ağır yara almış, il ve ilçe ekonomisinin dayandığı sektörlerde yaşanan sorunlar nedeniyle yurttaşların geçim sıkıntısı daha da artmıştır.

Artvin'in Hopa ilçesinde de yurttaşların önemli bir bölümü geçimini nakliyatçılık ile sağlamaktadır. Ancak Gürcistan ile Türkiye arasında yer alan Sarp Sınır Kapısı'nın faaliyetlerinde yaşanan sorunlardan dolayı nakliyatçılar önemli sıkıntılar yaşamaktadırlar. Sınırdaki uzun süreler beklemek zorunda kalmakta, yabancı nakliyatçılara uygulanan farklı prosedürlerden dolayı haksız rekabetle boğuşmaktadırlar.

Buna göre:

1- Nakliyatçıların Sarp Sınır Kapısı'nda uzun süre beklemelerine neden olan sorunlarla ilgili bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?

2- Sarp Sınır Kapısı'nın pratik şekilde çalışabilecek bir biçimde açılmasını planlıyor musunuz?

3- Nakliyatçıların taleplerinden biri olan Artvin ile Samsun arasında nakliyatçılar için uygun bir dinlenme alanı oluşturulması konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?

4- Yabancı nakliyatçılara uygulanan farklı prosedürler nedeniyle oluşan haksız rekabetin ortaya çıkardığı mağduriyetler konusunda bir düzenlemeye gitmeyi düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Necdet İPEKYÜZ
Batman Milletvekili

Artvin'in Yusufeli ilçesinde yaşayan vatandaşlar hem ilçe merkezinde yapımı süren baraj nedeniyle hem de ilçenin taşınacağı yeni yerde süren inşaat faaliyetleri nedeniyle yoğun bir kirliliğin ortasında kalmıştır. Bölge halkı, özellikle viyadük ayağı çalışmalarından dolayı, yoğun toz tabakasına maruz kaldıklarını ve bunun yaşamlarını olumsuz etkilediklerinden şikâyet etmektedir.

Baraj suları altında kalacak olan ilçe merkezinin taşınacağı yeni yerleşim yeri çalışmaları devam ederken, günde birkaç kez dinamit patlatıldığı, inşaat çalışmalarında kullanılan dinamitlerin halkı tedirgin ettiği gibi patlatmaların yoğun toza sebep olduğu ve bunun halkın sağlığını olumsuz etkilediği de ifade edilmektedir. Ayrıca paralelinde yapılan viyadük ayağı çalışmaları da yoğun bir hava kirliliğine yol açmaktadır.

Barajın yapılmaması için dava açan ilçe sakinleri, yeni yerleşim yerinin henüz bitmediği için ortaya çıkan sorunları şu sözlerle aktarmışlardır: *"Bu 50 yıldır tartışılan bir konuydu yapıldı mı yapılmayacak mı? Özellikle 2013 yılından sonra bu barajın 4 buçuk yıl içerisinde bitirileceği noktasında bir öngörüler vardı, ne yazık ki her sene bu tarihi ileri attılar. 2023 yılına kadar yeni yerleşim yerine taşınma süreci biterse ideal bir zamanda bitirilmiş olacaktır."* Ayrıca baraj gövde inşaatının yeni yerleşim alanı inşaatından önce başlatıldığını, yeni yerleşim alanının henüz tamamlanmadığı ve içme suyunun yeni yerleşim yerine henüz getirilemediği de ifade edilmiştir.

Bölge halkı, *'ilçenin merkezinde 170 metre yüksekliğinde bir viyadük çalışması yapıldığı ve bu çalışma başlayana kadar büyük sorunlar yaşamadıklarını ancak çalışmadan sonra sorunların ortaya çıktığını ve çalışmaların taşınmadan sonra yapılması gerektiğini'* aktarmışlardır. Halkın yaşam alanında sürdürülen büyük çaplı inşaat faaliyetleri gürültü ve kirlilik dışında hayati tehlike de meydana getirmektedirler. Bakan Kurum, 31 Mart seçimlerinin ertelenmesi ile 2 Haziran seçimlerine kadar geçen sürede, ilçe ziyaretinde *'Viyadük konusunda kimsenin mağdur edilmeyeceğini ve yeni yerleşim yerine geçilmesiyle eş zamanlı olarak çalışmasının başlatılacağını'* ifade etmiş fakat seçimden 5 ay sonra viyadük çalışmaları başlamıştır. Yoğun inşaat faaliyetlerinin sebep olduğu toz bulutu hem çevre hem insan sağlığını etkilemekte hem desosyo-maliyetleri de arttırmaktadır.

İlçede yaşayanlar, barajın artık tamamlanacağını ama yerlerinden edilen insanların, bunun üzerine, bir de sağlık sorunları yaşamalarının kabul edilecek bir durum olmadığını ifade etmektedirler. İlçe sakinlerinden Demirci, *ortaya çıkan durumun kesinlikle bürokrasinin plan hatasından kaynaklandığını belirterek, "Yusufeli kararını vermiş konumda ama bu projeyi yapıyorken artık bizi mağdur etmeyin. Eğer yeni yerleşim yeri gövde inşaatından aylar önce bitmiş olsaydı bugün biz bu eziyeti çekmeyecektik. Bürokrasinin, bu iktidarın hatasının Yusufeli halkı tarafından çekilmesinin hiçbir haklı yanı yok ama maalesef çekiyoruz ve muhatap bulamıyoruz"* demiştir.

Bu bağlamda;

1. Yusufeli ilçesinde yeni yerleşim yeri tamamlanmadan baraj inşaatı çalışmalarına başlanmasının gerekçesi nedir?
2. Halk sağlığını korumak için ne tür tedbirler alınmıştır?
3. İnşaat çalışmalarının ilçe merkezinde sürmesi dolayısıyla sağlığı ve yaşamı tehdit edebilecek kazalara ilişkin Bakanlığınız tarafından ne tür tedbirler alınmıştır? Hangi denetimler ne sıklıkla yapılmaktadır?
4. Henüz tamamlanmadığı için insanların ciddi mağduriyetler yaşamasına sebep olan yeni yerleşim yeri ne zaman bitirilecektir?
5. Yapılan çalışmalar ilişkin bölgedeki sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmayürütölmektedir ?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Garı PAYLAN

Diyarbakır Milletvekili

2007 yılından beri Artvin'de inşa edilen Hidro Elektrik Santrali (HES) projeleri ile birlikte şehirde büyük bir talan süreci de başlamış bulunmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı sayılara göre, yaklaşık 7 bin 500 kilometre karelik yüzölçümü olan Artvin'de 129 HES projesi vardır. 32 HES'in aktif halde bulunduğu bilinmektedir.

Yapılması planlanan projelerin birçok ekolojik ihtilafa yol açacağı, üzerinde kuruldukları dereleri kuruma noktasına getireceği, bunların çevresindeki tarım arazilerini yok edeceği ve buralarda yaşayan köylüleri göçe zorlayacağı bilinmektedir. Nitekim, tüm bunlar Artvin'in Çoruh Vadisi'nde bir bir gerçekleşmiş ve—Artvin halkının kendi sözleriyle ifade etmek gerekirse—nehir üzerine dikilen HES'ler sebebiyle Çoruh Vadisi tamamıyla kaybedilmiştir.

Doğu Karadeniz'de HES'lerden en çok zarar gören şehrin Artvin olduğu ifade edilmektedir. Tüm bunlara rağmen; iktidar, köylülerin ve sivil toplum örgütlerinin direnişlerine kulak vermemekte ısrarcı olmakta ve HES projelerini onaylamaya devam etmektedir.

Bu bağlamda,

- 1- Yerel halkın bugün Artvin'de aktif durumda olan HES'lerden kazanımı nedir? Bu HES'ler, şehrin yıllık elektrik ihtiyacının yüzde kaçını karşılıyor?
- 2- Derelerin kuruduğu, tarımsal arazilerin yok olduğu ve köylülerin göç etmek zorunda kaldığı göz önüne alındığında; Artvin'de aktif durumda olan HES'lerin yerel halk için sağladığı kazanımlar, bu HES'lerin yol açtığı ekolojik ve ekonomik tahribatları onarmaya yetecek mi? Bu tahribatları onarma yönünde bir çalışmanız var mı?
- 3- Yapılması öngörülen HES projelerinin yerel halka vereceği zararlar tüm boyutlarıyla araştırıldı mı? Bunların sebep olacakları ekolojik ve ekonomik tahribatlara rağmen, neden Artvin'deki HES projelerinin yapımına engel olmuyorsunuz?
- 4- Yapılması öngörülen HES projelerine direnen yerel halkın sesine neden kulak vermiyorsunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Garo PAYLAN

Diyarbakır Milletvekili

Cengiz Holding'e ait Eti Bakır A.Ş., Artvin'in Murgul ilçesinde kıymetli metal madenleri işletmektedir. Şirket bölgede çıkarılan cevheri işlemek üzere 2014'te Murgul'un Damar köyüne siyanür havuzu kurmak istemiş, proje yerel halkın ve Murgul Siyanüre Hayır Platformu'nun direnişiyle durdurulmuştur. Bu direniş karşısında; Eti Bakır A.Ş. de, bölgedeki madenlerde siyanürle üretim metodu kullanılmayacağına dair yazılı ve imzalı bir duyuru yapmıştır.

Ancak Damar köyüne siyanür havuzu yapılmasını öngören proje, 7 sene sonra tekrar gündeme gelmiştir. Ekim 2020'de; ilçe encümeninin de desteğiyle, Artvin Murgul belediye başkanı Hasan Çavuş siyanür havuzu projesi hakkında halkı ikna etme çabasına girişmiştir. Aynı ay, Cengiz Holding'in siyanür havuzu kurmak istediği alanda yangın çıkmış; ama yangına müdahale edilmemesi ve yangının ancak yağın yağmurla kontrol altına alınabilmiş olması, yerel halkın çıkan yangının siyanür havuzlarıyla mı ilgili olduğuna dair endişelenmelerine yol açmıştır. Olası siyanür havuzunun Artvin Cerattepe'de bulunan ve yine Cengiz Holding'in işlettiği altın madeninin işleme ve ayrıştırma işlemleri için kullanılacağı düşünülmektedir.

Bu gelişmeler karşısında; Murgullu halk, siyanür havuzunun ekolojik tahribat yaratacağını ve bu gerekçeyle siyanür havuzu istemediklerini ifade ederek bir imza kampanyası başlatmışlardır.

Bu bağlamda,

- 1- Belediye Başkanı Hasan Çavuş'un siyanür havuzları ile ilgili olarak halkı ikna etme çabalarından bakanlığınızın haberi var mı?
- 2- Cengiz Holding'in siyanür havuzu kurmak istediği alanda yangın çıkmış olması tesadüf mü? Çıkan yangının sebebi nedir?
- 3- Murgullu halkını tümüyle rahatlatacak bir şekilde, yakın veya uzak gelecekte Murgul'da bir siyanür havuzu kurulmayacağına dair teminat verebilir misiniz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Garı PAYLAN

Diyarbakır Milletvekili

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından 2013 yılında çalışmalarına başlanılan Yeşil Yol Projesi ile Samsun, Ordu, Giresun, Tokat, Gümüşhane, Bayburt, Trabzon, Rize ve Artvin'deki yaylaların birbirine bağlanması amaçlanmıştır. Projeye yayla turizminin geliştirilmesi ve güzergah üzerinde onlarca turizm tesisinin inşa edilmesi öngörülmüştür.

Yapım aşamasında ve sonrasında büyük bir ekolojik tahribata yol açacak ve yerel halkı ve esnafı azami bir şekilde olumsuz etkileyecek olan Yeşil Yol Projesi, Artvin'de büyük protestolara yol açmıştır. Geçtiğimiz 2020 yılında; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, yayla yerleşmelerinin özgünlüklerinin zayıflamasına sebebiyet vereceğine hükmederek Yeşil Yol Projesi'nin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Samsun İdare Mahkemesi İkinci İdari Dava Dairesi de, Kaçkarların ekolojik yapısını yıkıma uğrattığına ve doğal sit alanı ve milli park olan bölgenin tehlike altında olduğuna hükmederek, Yeşil Yol Projesi kapsamında olan Ayder-Kavrın-Samistal yaylaları arası, Hazındağ-Samistal yaylaları arası ve Huser-Avusor yaylaları arasında yapılacak olan yolların iptaline karar vermiştir.

Ancak alınmış olan bu mahkeme kararlarına rağmen, bazı alanlardaki yol yapım çalışmalarının yasa dışı bir şekilde devam ettiği bilinmektedir. Üstelik, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın Yeşil Yol Projesi için 5 Milyon TL bütçe ayırdığı da başındaki haberlere yansımıştır.

Bu bağlamda,

- 1- Yeşil Yol Projesi'ni durdurmak için neden bekliyorsunuz?
- 2- Yargı kararlarına uymayanları tespit ettiniz mi? Bu kişiler hakkında soruşturma ve yasal işlem başlattınız mı?
- 3- Yol yapımı sırasında bugüne kadar yaratılmış olan doğa tahribatını onarmak için gereken çalışmalarınızı ve takviminizi açıklar mısınız?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurumtarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Serpil Kemalbay Pekköze

İzmir Milletvekili

Birçok türe ev sahipliği yapan ve çok özel bir ekosisteme sahip Artvin madencilere peşkeş çekilmiş durumda.

Karadeniz'de özel bir yere sahip Artvin'in ekosistemi maden ruhsatları ve kimyasal gübreyle yok edilmek üzere. Tarım Bakanlığı tarafında uygulanan yanlış politikalar sonucu Artvin'inde doğal yaşam alanları zarar görmekte.

TEMA Vakfı'nın yaptığı açıklamaya göre Artvin'in yüzde 71'i maden ruhsatı almış,

Artvin'in tarım alanlarının yüzde 47'si, önemli doğa alanlarının ise yüzde 57'si madenlere ruhsatlı. Var olan tarım arazileri ise uygulana kimyasal gübreyle yok olma tehlikesi altında. Toprak analizleri yapılmadan, toprağın ne kadar gübreye ihtiyacı olduğu tespit edilmeden yapılan azotlu gübre uygulamasıyla toprak verimsizleşmekte.

Dünyanın bir çok ülkesinde başlatılan organik gübrelemeye geçiş Karadeniz'de de Tarım Bakanlığı tarafından planlanmasına rağmen gerçekleştirilmemiştir. Organik tarıma geçişin elzem olduğu Karadeniz toprakları azotlu gübreyle zarar görmeye devam etmektedir.

Aşırı miktarda azotlu gübreleme ile toprağın mimeral değeri düşmekte, topraktaki canlı ekositemi zarar görmektedir. Aşırı kimyasal gübre toprağa ve bitkilere verdiği zararlarla birlikte toprak yüzeyinin aşınmasına sebep olarak erozyona neden olmakta. Bütün bunların yanı sıra kimyasal gübre suya karışarak, akarsu ve nehirlerdeki fosfat miktarının yükselmesine sebep olarak su ekosistemine de zarar vermektedir. Organik gübreyle geçiş Artvin için elzem konulardan biridir.

Bu bağlamda;

1. Maden ruhsatı verilen alanlar için bilir kişi raporları tamamlanarak onay alınmış mıdır?
2. %71'ine maden ruhsatı verilmiş Artvin halkı nerede tarım yapacak?
3. Karadeniz'de Tarım bakanlığının organik tarıma geçiş projesi neden ertelendi?
4. Organik tarıma ne zaman geçilmesi ön görülüyor?
5. Bakanlığınız tarafından Artvin için toprak analizi yapılmış mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol Katırcıoğlu

Artvin'in Hopa ilçesinde balıkçılık ile geçimini sağlayan yurttaşlarımızın ciddi sorunları vardır. Özellikle çok uluslu şirketlerin de devreye girmesiyle yaygınlaşan kafes balıkçılığı, doğal balıkçılık olarak tarif edilen sektörde çalışan yurttaşlarımızın geçim zorlukları yaşamasına neden olmakta ve denizlerdeki ekosisteme zararlar vermektedir.

Buna göre:

- 1- Doğal balıkçılığın korunması için kafes balıkçılık sektörünün düzenlenmesine ve kısıtlanmasına ilişkin herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 2- Denizlerdeki balık besin zincirinin bozulmuş olmasına karşı herhangi bir çalışmanız var mıdır? Bu bağlamda doğal balıkçılık sektörünün devam edebilmesi ve denizlerdeki ekosistemin korunması için balıkların yemlenmesine ilişkin yeniden biryasal değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?
- 3- Hamsi balığının avlanmasına kota getirilmesini düşünüyor musunuz?
- 4- Karadeniz Sahil Yolu'nun balıkçılık sektörüne verdiği zararlara ilişkin herhangi bir çalışmanız ya da etki analizi raporunuz var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul Milletvekili

Koronavirüs pandemisiyle birlikte hayata geçirilen uzaktan eğitimde, ne yazık ki pek çok yetersizlikler ve aksaklıklar yaşanmaktadır. Karadeniz bölgesinin genelinde olduğu gibi Artvin'in Hopa ilçesinde yaşayan öğrencilerin de önemli bir çoğunluğuhem internete erişim sorunu yaşamakta, hem de tablet bilgisayar dağıtımının yetersizliği nedeniyle uzaktan eğitime katılım sağlayamamaktadırlar.Öte yandan Koronavirüs pandemisi koşullarında eğitim hizmeti vermeye çalışan öğretmenlerin ve memurların aşılammış olması da ciddi bir sorun yaratmaktadır.

Buna göre:

- 1- Koronavirüs pandemisiyle birlikte hayata geçirilen uzaktan eğitim için Karadeniz bölgesinde Artvin ilinde ve Hopailçesinde şimdiye kadar öğrencilere kaç adet tablet bilgisayar dağıtılmıştır?Tablet bilgisayar dağıtımının kriterleri nelerdir? Dağıtılmış tablet bilgisayarlar hangi bilgiye dayanarak, kimlere verilmiştir?
- 2- Karadeniz bölgesinin genelinde, Artvin ilinde ve Hopa ilçesinde öğrencilerin uzaktan eğitime katılım sağlayabilmesi içininternet erişim altyapısının geliştirilmesine ilişkin girişimleriniz olmuş mudur?
- 3- Öğretmenlerin ve eğitim alanında hizmet veren memurların aşılmasına ilişkin çalışmalar ne aşamadadır? Öğretmenlerin ve eğitim alanında hizmet veren memurların aşılmasına ne zaman başlanacaktır? Hopa'da ve Artvin'in genelinde öğretmenlerin ve eğitim alanında hizmet veren memurların aşılması takvimi ne şekildedir?
- 4- İş yükü orantısız bir biçimde artan ve günün pek çok farklı saatinde eğitim hizmeti vererek fedakârlık gösteren öğretmenlerin ek ders ücretlerinin ödenmesinde yaşanan sorunlara ilişkin düzenlemelere gitmeyi düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile,Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye'de en önemli toplumsal gruplardan birini oluşturan 9 milyonu aşkın yaşlılık aylığı alan emekliler ile 4 milyon civarındaki hak sahipleri ciddi geçim sıkıntıları ile yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaktadırlar. TÜRK-İŞ Raporu'nun Şubat ayı verilerinde Türkiye'de dört kişilik bir aile için açlık sınırının 2 bin 719 lira ve yoksulluk sınırının 8 bin 856 lira olduğu düşünüldüğünde her ne kadar hazine katkısı ile en düşük emekli aylığı 1500 TL'ye çekilmiş olsa da TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarıyla beraber emeklilere yapılan zam oranlarının Covid-19 pandemisi döneminde hızla artan hayat pahalılığı karşısında emekli yurttaşlarımızı açlıkla ve derinleşen yoksullukla yüz yüze bıraktığı açıktır.

Ayrıca almış oldukları düşük ücretlerle yaşamlarını sürdürmeye çalışan emeklilerden ilaç ve muayene katkı payı adı altında yapılan maaş kesintileri zorlu yaşam koşullarında bir de sağlıklı yaşam haklarından ödün vermeleri anlamına gelmektedir.

Nitekim Avustralya merkezli, küresel insan kaynakları ve yönetim danışmanlığı firması Melbourne Mercer'inin her yıl, emeklilerin refahı, ülkelerin geçmişi, bu günü ve tahmini geleceğiyle, ekonomik gelişmesi, politikası, siyasal ve demografik değişiklikler, yaşlı nüfus bağımlılığı, enflasyon, vergi baskısı, sağlık yatırımları gibi birçok unsurun yer aldığı 50'den fazla göstereyi dikkate alarak hazırladığı ve Türkiye'yi ilk kez 2019 yılında dahil ettiği, 12.nci Küresel Emeklilik Endeksi 2020 Raporu'nda Türkiye'nin 39 ülke arasından 37. sırada olduğu yer almaktadır.

Reform adı altında 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemini değiştiren uygulamaları emekli aylıklarının sistematik bir biçimde düşmesine neden olurken, aylık bağlama oranı, güncelleme katsayısı, aylıkların alt sınırı ve aylıkların arttırılmasına yönelik hükümlerle, emeklilerin maaşlarının asgari ücrete oranı hızla gerilemeye başlamış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekliliği hak ediş koşulları zorlaştırılmıştır.

2000 öncesi dönemde uygulanan alt sınır aylık bağlama oranının yüzde 70'ten az olmayacağı hükmü 2000 sonrası için alt sınır aylık bağlama oranının yüzde 35'e düşürülmesiyle birlikte aylıkları koruyan bir sistem kalmamıştır. Sosyal güvenliğin en temel kuralı eşitlik ilkesi iken mevzuatta yapılan değişiklikler ile emekli aylıklarında farklılıklar oluşmuştur. SSK VE BAĞ-KUR sigortalarının aylıklarının hesaplanması; çalışılan dönemlerde yürürlükte olan kanun hükümlerine göre, karma sistem üzerinden yapılmakta ve bu hesaplama sistemi ile de eşitliği bozan bir uygulama meydana gelmiştir.

Ayrıca; yapılan kanun değişiklikleri emekçiler aleyhine olmuştur, tüm emeklileri olumsuz etkilemiştir ve toplum yararı içermemektedir. Öte yandan tüm dünyada geçerli olan hukuk ilkesi gereğince "aleyhte çıkan bir kanunun geriye doğru işletilemez" ilkesi mevcut iken bu yasa geriye doğru işletilerek kadınların kademeli olarak 58, erkeklerin kademeli olarak 60 yaşında emekli olması hükmüne bağlanmış ve bugün EYT olarak adlandırılan emekçi çalışanların hakkı yenmiştir. Hukukun temel kurallarından olan "kazanılmış hak ilkesi" dahi gözetilmeden SSK'lı, Bağ-Kur'lu veya Emekli Sandığına tabi tüm sigortalılara ayırım yapılmaksızın yaş engeli konularak milyonlarca emeklilikte yaşa takılanların kazanılmış hakları gasp edilmiştir. Ayrıca; emeklilikte yaşa takılan sigortalılar, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresini doldurup yaşı bekledikleri sürede çalışmaya devam ederlerse ücretlerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primleri kesilmeye devam edilmektedir.

Pandeminin daha da yoksullaştırdığı emeklilerin maaşlarını günün koşullarına uyumlu hale getirmenin yanı sıra, ek gelire desteklenmesi gerektiği ortadadır.

Bu bağlamda;

1- Emekli yurttaşlarımız ile hak sahiplerinin yaşam standartlarının ve sağlık hakkının korunması, ödenecek aylıkların alt sınırının en az asgari ücretle eşitlenmesi ve yoksulluk sınırının altında olmaması amacıyla emekli aylıklarının insanca yaşanacak bir seviyeye çıkarılmasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?

2- Aynı koşullarda emekli olanlar arasındaki uçurumun giderilmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?

3- Pandemi koşullarında yaşlılara, kronik rahatsızlığı olan emekli yurttaşlara destek verilmesi, sağlık hizmetlerinde uygulanan tüm kesintilerin kaldırılması, ilaç katkı payları alınmamasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?

4- Emeklilerin sendikal haklarının Anayasal güvenceye alınmasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?

5- Emekli maaşlarının tek taraflı olarak değil, sendika ile toplu sözleşme yapılarak belirlenmesine yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?

6- Prim gününü dolduran ancak yaş sınırına takılan emekçilerimizin emekli olması ve emeklilere insana yakışır koşullar sağlanması durumunda genç işsizliğin azaltılması mümkün olacaktır. Bu iki yönlü mağduriyetin giderilmesi ve çifte iyileştirme planı konusunda bir çalışmanız var mıdır?

7- Mevcut sosyal güvenlik yasalarına göre aylık sınırının altında emekli maaşı ve mezarda emeklilik koşullarını değiştirmek için bir düzenleme yapacak mısınız?

8- Ev kadınlarına emeklilik ve sosyal güvence hakkı tanınmasına dair bir çalışmamız olacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye'de en önemli toplumsal gruplardan birini oluşturan 9 milyonu aşkın yaşlılık aylığı alan emekliler ile 4 milyon civarındaki hak sahipleri ciddi geçim sıkıntıları ile yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaktadırlar. TÜRK-İŞ Raporu'nun Şubat ayı verilerinde Türkiye'de dört kişilik bir aile için açlık sınırının 2 bin 719 lira ve yoksulluk sınırının 8 bin 856 lira olduğu düşünüldüğünde her ne kadar hazine katkısı ile en düşük emekli aylığı 1500 TL'ye çekilmiş olsa da TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarıyla beraber emeklilere yapılan zam oranlarının Covid-19 pandemisi döneminde hızla artan hayat pahalılığı karşısında emekli yurttaşlarımızı açlıkla ve derinleşen yoksullukla yüz yüze bıraktığı açıktır.

Ayrıca almış oldukları düşük ücretlerle yaşamlarını sürdürmeye çalışan emeklilerden ilaç ve muayene katkı payı adı altında yapılan maaş kesintileri zorlu yaşam koşullarında bir de sağlıklı yaşam haklarından ödün vermeleri anlamına gelmektedir.

Nitekim Avustralya merkezli, küresel insan kaynakları ve yönetim danışmanlığı firması Melbourne Mercer'inin her yıl, emeklilerin refahı, ülkelerin geçmişi, bu günü ve tahmini geleceğiyle, ekonomik gelişmesi, politikası, siyasal ve demografik değişiklikler, yaşlı nüfus bağımlılığı, enflasyon, vergi baskısı, sağlık yatırımları gibi birçok unsurun yer aldığı 50'den fazla göstergeli dikkate alarak hazırladığı ve Türkiye'yi ilk kez 2019 yılında dahil ettiği, 12.nci Küresel Emeklilik Endeksi 2020 Raporu'nda Türkiye'nin 39 ülke arasında 37. sırada olduğu yer almaktadır.

Reform adı altında 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemini değiştiren uygulamaları emekli aylıklarının sistematik bir biçimde düşmesine neden olurken, aylık bağlama oranı, güncelleme katsayısı, aylıkların alt sınırı ve aylıkların arttırılmasına yönelik hükümlerle, emeklilerin maaşlarının asgari ücrete oranı hızla gerilemeye başlamış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekliliği hak ediş koşulları zorlaştırılmıştır.

2000 öncesi dönemde uygulanan alt sınır aylık bağlama oranının yüzde 70'ten az olmayacağı hükmü 2000 sonrası için alt sınır aylık bağlama oranının yüzde 35'e düşürülmesiyle birlikte aylıkları koruyan bir sistem kalmamıştır. Sosyal güvenliğin en temel kuralı eşitlik ilkesi iken mevzuatta yapılan değişiklikler ile emekli

aylıklarında farklılıklar oluşmuştur. SSK VE BAĞ-KUR sigortalarının aylıklarının hesaplanması; çalışılan dönemlerde yürürlükte olan kanun hükümlerine göre, karma sistem üzerinden yapılmakta ve bu hesaplama sistemi ile de eşitliği bozan bir uygulama meydana gelmiştir.

Ayrıca; yapılan kanun değişiklikleri emekçiler aleyhine olmuştur, tüm emeklileri olumsuz etkilemiştir ve toplum yararı içermemektedir. Öte yandan tüm dünyada geçerli olan hukuk ilkesi gereğince “aleyhte çıkan bir kanunun geriye doğru işletilemez” ilkesi mevcut iken bu yasa geriye doğru işletilerek kadınların kademeli olarak 58, erkeklerin kademeli olarak 60 yaşında emekli olması hükme bağlanmış ve bugün EYT olarak adlandırılan emekçi çalışanların hakkı yenmiştir. Hukukun temel kurallarından olan “kazanılmış hak ilkesi” dahi gözetilmeden SSK’lı, Bağ-Kur’lu veya Emekli Sandığına tabi tüm sigortalılara ayırım yapılmaksızın yaş engeli konularak milyonlarca emeklilikte yaşa takılanların kazanılmış hakları gasp edilmiştir. Ayrıca; emeklilikte yaşa takılan sigortalılar, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresini doldurup yaşı bekledikleri sürede çalışmaya devam ederlerse ücretlerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primleri kesilmeye devam edilmektedir.

Pandeminin daha da yoksullaştırdığı emeklilerin maaşlarını günün koşullarına uyumlu hale getirmenin yanı sıra, ek gelirle desteklenmesi gerektiği ortadadır.

Bu bağlamda;

- 1- Emekli yurttaşlarımız ile hak sahiplerinin yaşam standartlarının ve sağlık hakkının korunması, ödenecek aylıkların alt sınırının en az asgari ücretle eşitlenmesi ve yoksulluk sınırının altında olmaması amacıyla emekli aylıklarının insanca yaşanacak bir seviyeye çıkarılmasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?
- 2- Aynı koşullarda emekli olanlar arasındaki uçurumun giderilmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?
- 3- Pandemi koşullarında yaşlılara, kronik rahatsızlığı olan emekli yurttaşlara destek verilmesi, sağlık hizmetlerinde uygulanan tüm kesintilerin kaldırılması, ilaç katkı payları alınmamasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?
- 4- Emeklilerin sendikal haklarının Anayasal güvenceye alınmasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 5- Emekli maaşlarının tek taraflı olarak değil, sendika ile toplu sözleşme yapılarak belirlenmesine yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 6- Prim gününü dolduran ancak yaş sınırına takılan emekçilerimizin emekli olması ve emeklilere insana yakışır koşullar sağlanması durumunda genç işsizliğin azaltılması mümkün olacaktır. Bu iki yönlü mağduriyetin giderilmesi ve çifte iyileştirme planı konusunda bir çalışmanız var mıdır?

7- Mevcut sosyal güvenlik yasalarına göre açlık sınırının altında emekli maaşı ve mezarda emeklilik koşullarını değiştirmek için bir düzenleme yapacak mısınız?

8- Ev kadınlarına emeklilik ve sosyal güvence hakkı tanınmasına dair bir çalışmamız olacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye'de pandeminin başından bu yana esnaf ve işletmeciler sürekli zamlanarak artan giderleri karşılamaya çalışmış, devamlı olarak borca sürüklenmiş, biriken iş yeri ve ev kirasını, elektrik, su, ısınma, vergi, işçi ücreti, BAĞ-KUR, SGK ve diğer borçlarını ödeyemez duruma gelirken kredi borçlarını başka kredi borçlarıyla ödemeye mecbur kalarak borç batağına sürüklenmişler ve birçoğuişyerlerini kapatmak zorunda kalmışlardır. Cumhurbaşkanı'nın "Bazı dostlar geldi, dükkanlar kapanıyor dedi, işte rakamlar ortada, kapanan filan yok" demesine rağmen Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi verilerine göre 2020 yılında yaklaşık 100 bin esnaf (99588) meslekten ve sicilden terkini gerçekleştirerek kepenk kapatmış bir duruma gelmiştir.

Bunun yanı sıra özellikle kapasite sınırı nedeniyle yazılan haksız cezalar ve biriken borçlar nedeniyle gelen hacizler ise dükkanını işletmeye çalışan esnafları tamamen tükenme noktasına getirmiştir.

Pandemi nedeniyle kapanan dükkanları için halen vergi ödenirken , 'Ciro desteği' adı altında verilen yardımlarsa esnafların büyük çoğunluğu tarafından şartlar sağlanamadığı gerekçesiyle ödenmemiştir.

Hemen her gün yüzlerce esnafın işyerini kapatmak zorunda kaldığı, borçlarını ödeyemediği, ailesini geçindiremediği için intihar eden esnaflar ya da tezgâhına el konulduğu için kendini yakan güvencesiz seyyar satıcı haberleri basında yer almaktadır. Aynı zamanda esnaf sayılan pazarcılar, 500 bin kâğıt toplayıcısı, 30 bin simitçi,10 bin çiçekçi, 6 milyon kişi sokaklardan, 1 milyon gündelikçi ise temizlikten geçimini sağlarken, bu emekçiler de görmezden gelinmiş ve yoksullukla, sefaletle kendi başlarına bırakılmışlardır. İktidar tarafından açıklanan ekonomik paketler kapsamında istihdamın desteklenmesi amacıyla mikro ve küçük ölçekli firmalar için bir defaya mahsus, Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle 24 ay vadeye yayılabilecek 6 ayı geri ödemesiz 100 bin TL'ye kadar kredi sağlanacağı açıklamaları ise nakdi destek yerine düşük faizli kredi tercihi milyonlarca emekçinin yeni borçlular haline gelmesine yol açmıştır. Pandeminin ilk üç ayında daha önce ihtiyaç kredisi borcu bulunmayan 1.8 milyon kişi kredi almak zorunda kalmıştır.

Küçük ve orta ölçekli esnaflarda durum bu kadar vahim iken kaynaklar yandaş sermayeye seferber edilmeye devam edilmiştir Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu DHMİ tarafından işletilen havalimanlarında 2020 yılı içerisinde düzenlenen ve vadesi 31 Ocak 2021 tarihine ötelenen kira bedeli faturalarına ait tutarların iptal edileceğini, 2021-2022 dönemine ait kira bedellerinin 2 yıl boyunca yüzde 50 indirimli

uygulanacağını, 2021 yılına ait kira bedellerinde artış yapılmayacağını ve 2021 yılı DHMİ ücret tarifesinde artış yapılmayacağını duyurmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Pandemi sürecinde kaç esnaf ve işletmeci kira yardımı, gelir kaybı desteği ve maddi destek için başvuruda bulunmuştur? Başvuruda bulunanların kaçı bu destekten faydalanmıştır?
- 2- Pandemi döneminde işyerini kapatmak zorunda kalmış kaç esnaf ve işletmeci bulunmaktadır? Bunların illere göre dağılımı nedir?
- 3- Esnaflara sağlanan Hazine destekli kredilerin yeterli olmadığı esnaflar tarafından dile getirilmektedir. Bu kapsamda destek kapsamının genişletilmesi ve kalıcılıksağlanması yönünde bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Esnaf ve sanatkârların iş yerlerinin kapalı olduğu dönemde SGK pirim ödemeleri ve vergi borçlarının Hazine tarafından karşılanmasına yönelik olarak Bakanlığınızın herhangi bir çalışması olacak mıdır?
- 5- Neredeyse salgın döneminin başından bu yana kapalı olan ya da gelirleri 4’de 3 oranında düşen esnaflara yönelik kira ve fatura yardımı yapılması düşünülmekte midir?
- 6- Pandemi süresince esnafın kredi kooperatiflerinden çekmiş oldukları kredi borçlarının silinmesine yönelik Bakanlığınızı bir çalışması var mıdır?
- 7- Esnafımıza yönelik başlatılmış olan icra işlemlerinin durdurulmasına yönelik Bakanlığınızca herhangi bir girişimde bulunulacak mıdır?
- 8- Kepenk kapatan 100 bine yakın esnafın tekrar ticaret hayatına dönebilmesini sağlayacak desteklerin devlet tarafından verilmesine yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 9- İşyerlerini kapatan veya zor durumda olan esnaflar için kiralarda ödenen stopajın kaldırılmasına yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması olacak mıdır?
- 10- Pandemi sürecinde uzun süre kapanma yaşayan veya kısmi olarak kapalı olan işyerlerine salgın sürecinde yazılan cezaların iptal edilmesine yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 11- Küçük esnafımızın yanında çalışan emekçilerin kısa çalışma ödeneği ile ilgili yaşadığı sorunların giderilmesine yönelik Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?